

طراحی و تدوین مدل اجرای مطلوب جشنواره الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی با رویکرد نظریه داده بنیاد

دکتر محمد مرادی^{۱*} © دکتر حمیدرضا گوهر رستمی^۲

چکیده:

یکی از سازوکارهای کیفیت بخشی و تقویت درس تربیت بدنی در مدارس اجرای جشنواره الگوهای برتر تدریس است. هدف پژوهش حاضر طراحی و تدوین مدل اجرای مطلوب جشنواره الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی و ارائه راهکارهایی برای بهبود اجرای جشنواره بود. روش پژوهش کیفی است که با روش داده بنیاد رویکرد اشتراوس و کوربین انجام شده است. برای گردآوری داده ها از ابزار مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق شامل همه معلمان تربیت بدنی شرکت کننده در چهاردهمین جشنواره کشوری الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی، اساتید دانشگاه، سرگروه های آموزشی، داوران و مسئولان برگزاری جشنواره بودند. نمونه گیری به صورت هدفمند انجام شد. پس از انجام دادن ۲۵ مصاحبه و رسیدن به اشباع نظری، به مصاحبه ها پایان داده شد. تجزیه و تحلیل داده ها در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی و با به کارگیری نرم افزار اطلس تی انجام شد. پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات مشخص شد که شرایط علی شامل سازوکار استفاده از نخبگان تربیت بدنی، توجه به اسناد بالادستی و شیوه برگزاری است. برنامه های معاونت تربیت بدنی و موانع و مشکلات موجود به عنوان شرایط زمینه ای تأثیر گذار بر جشنواره شناخته شدند. شرایط اقتصادی و سیاست های وزار تخانه عامل مداخله گر و توسعه اهداف آموزشی، تغییرات اجرایی و تغییرات ساختاری به منزله راهبرد عنوان شدند. نهایتاً ارتقای خلاقیت و انتقال تجارب معلمان، توانمندسازی همکاران، استمرار جشنواره، تعامل میان همکاران سراسر کشور، ایجاد کلاس هایی شاد و فعال در مدارس، رویکرد مشارکت حداکثری و افزایش عملکرد سازمانی به منزله پیامدهای فردی و سازمانی اجرای مطلوب جشنواره شناخته شدند.

کلید واژگان: جشنواره الگوهای برتر تدریس، تربیت بدنی، نظریه داده بنیاد

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱/۱۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۶/۲

۱. دبیر تربیت بدنی و سلامت، آموزش و پرورش کرمانشاه، کرمانشاه، ایران. (نویسنده مسئول).

Email: mohammad-moradi@webmail.guilan.ac.ir

۲. دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

مقدمه

آموزش و پرورش از پایه‌های مهم رشد و توسعه هر کشور به‌شمار می‌آید و در اغلب کشورها از آن به‌منزلهٔ صنعت رشد یاد می‌شود (نظری و همکاران، ۱۳۹۷). تربیت‌بدنی و ورزش بخشی جدایی‌ناپذیر از تعلیم و تربیت است و به شیوه‌های مختلف در دستیابی به اهداف آن نقش دارد (خسروی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۰) و آموزش و پرورش در حکم بالاترین مرجع و سازمان حاکم بر ورزش مدارس در کشور، وظیفه توسعه و ترویج آن را عهده‌دار است. از یک‌سو موفقیت آموزش و پرورش در این زمینه به اشاعه ورزش در مدارس گره خورده است (حسین‌پور و امیرتاش، ۱۳۹۷) و از سوی دیگر وظیفه خطیر تربیت‌بدنی و ورزش مدارس، توسعه سلامتی و ایجاد نشاط و به‌طور کلی فراهم آوردن زمینه تأمین بهداشت جسمانی، روانی و پرورش شخصیت دانش‌آموزان است (همتی‌نژاد و همکاران، ۱۳۸۶). همچنین تربیت‌بدنی و ورزش، بخش مهمی از برنامه آموزشی مدرسه و فرایند تربیت و پرورش کودکان، نوجوان و جوانان را تشکیل می‌دهد (میرحسینی و همکاران، ۱۳۹۸)، از این‌رو توجه افراد و سازمانها به درس تربیت‌بدنی در مدارس افزایش یافته است، به‌طوری‌که در ماده اول منشور یونسکو از تربیت‌بدنی و ورزش به‌عنوان حق بنیادی نام برده شده است که باید از طریق فراهم آوردن فرصت‌های تمرین در نظام آموزشی حمایت شود (یونسکو، ۲۰۱۲). همچنین این درس به‌عنوان یکی از دروس اصلی در برنامه درسی دوره‌های مختلف تحصیلی در ۹۲ درصد از کشورهای جهان اجباری است (صمدی و همکاران، ۱۳۹۲). گنجاندن درس تربیت‌بدنی در مدارس برای سالم‌سازی دانش‌آموزان و آموزش سبک زندگی سالم به آنهاست. هدف برنامه تربیت‌بدنی ایجاد، اجرا و ارزیابی توسعه سلامتی مادام‌العمر در میان دانش‌آموزان است نینگ‌توجام^۱ و همکاران، ۲۰۱۷).

در جهان رقابتی امروز، بی‌شک یکی از ابزارهای مهم در ایجاد تحول و بقای سازمان و رسیدن به اهداف و رسالت‌های مورد نظر، برنامه‌ها و رویکردهای نوین آموزش است و به‌عنوان یکی از وظایف اصلی مدیریت منابع انسانی مطرح بوده و همواره در تدوین برنامه‌های توسعه یا تغییرات سازمانی به‌عنوان عامل مهم مورد توجه قرار می‌گیرد (انتظاری، ۱۳۹۴). از این‌رو بهره‌گیری از الگوهای مناسب تدریس موجب تقویت توانایی ذهنی شاگردان، افزایش انگیزه درونی فراگیرندگان، ارتقای خلاقیت دانش‌آموزان و افزایش توانایی حل مسئله و یادگیری بهتر می‌شود (آزمون و حسنلو، ۱۳۹۱).

دانش تدریس از طریق مطالعه روان‌شناسی یادگیری، آگاهی از مدل‌ها و روش‌های آموزش، آشنایی با راهبردها و فنون تدریس و سایر یافته‌های آموزشی و تربیتی به‌دست می‌آید، اما هنر تدریس مهارتی عاطفی، اجتماعی و اخلاقی است که ارتباط زیاد با ویژگی‌های فردی و شخصی معلم دارد (رمضانی‌نژاد، ۱۳۸۸). درس تربیت‌بدنی مانند سایر درسها، در انتخاب روش تدریس مناسب تحت تأثیر عواملی

1. Ningthoujam

مانند هماهنگی با اهداف، روش ارزشیابی، خصوصیات دانش‌آموزان و امکان مشارکت آنها در روند یاددهی-یادگیری، فضای آموزشی، جمعیت دانش‌آموزی و امکانات قرار دارد. با وجود این، نسبت آموزش‌های مهارتی و جسمانی در درس تربیت بدنی بیش از سایر دروس است، بنابراین در چنین کلاسی فضای آموزشی، امکانات و جمعیت در انتخاب روش تدریس نقشی تعیین‌کننده دارند، اما در بخشی از این درس که به آموزش نظری اختصاص دارد اثر عوامل فوق‌الذکر همانند سایر دروس است (راهنمای برنامه درسی تربیت بدنی در دوره متوسطه، ۱۳۸۳).

هنر معلم در انتخاب الگوها و روش‌های تدریس نمایان می‌شود. شاید بتوان گفت به‌شمار معلمان، روش تدریس^۱ وجود دارد، چرا که روش‌های تدریس بیشتر شخصی‌اند، اما الگوهای عام‌تر هم برای روش تدریس وجود دارند و در حقیقت چارچوبی‌اند که روش‌های تدریس درون آنها جای دارند. الگوی تدریس^۲ چارچوبی ویژه است که عناصر مهم تدریس در درون آن قابل مطالعه است و شناخت و آگاهی از عناصر و عوامل آن می‌تواند معلم را در اتخاذ روش‌های مناسب تدریس کمک کند. صاحب‌نظران علوم تربیتی الگوهای تدریس مختلفی را معرفی کرده‌اند که برخی از الگوها به‌صورت خیلی محدود کاربرد دارند و حتی برخی از آنها به یک درس خاص و یک زمان معین محدودند (بابائی و همکاران، ۱۳۹۵). در یک تقسیم‌بندی، الگوهای تدریس به دو دسته عمده الگوهای مکانیکی^۳ (ماشین‌انگارانه) و الگوهای ارگانیکی^۴ (زنده‌انگارانه) تقسیم می‌شوند. در الگوی مکانیکی که الگوی بسیار قدیمی است، هدف آموزش و پرورش انتقال دادن فرهنگ، پرکردن ذهن دانش‌آموز و شکل دادن به رفتار او مطابق با روش‌های از پیش تعیین شده است. این الگو معمولاً «معلم-محور»^۵ نامیده می‌شود. در مقابل الگوهای مکانیکی، الگوهای ارگانیکی مطرح می‌شود که طبق آنها، توجه به دانش‌آموز و توانایی‌های او از اهمیتی خاص برخوردار است. براساس این الگو دانش‌آموز موجودی زنده در نظر گرفته می‌شود و هدف آموزش و پرورش بهبود و پرورش مداوم افراد در جهت به فعل درآوردن توانایی‌های بالقوه آنان است. این الگو را الگوی «دانش‌آموز-محور»^۶ نیز نامیده‌اند (آزمون و حسنلو، ۱۳۹۱). تغییر از الگوی تدریس معلم-محور به دانش‌آموز-محور، افزایش انگیزه، مسئولیت و خودمختاری نسبت به کار را ایجاد می‌کند (پرز-پویو^۷ و همکاران، ۲۰۲۰).

در تربیت بدنی الگوهایی متفاوت برای برنامه درسی وجود دارد. الگوهای تربیت بدنی توسعه‌ای، انسان‌گرایی، آمادگی جسمانی، آموزش حرکات بدنی، مطالعات حرکت‌شناسی، تعلیم و تربیت از طریق بازی، خودشناسی و آموزش به‌معنای مراحل رشد، از عمده‌ترین الگوهای طراحی برنامه درسی

1. Teaching method
2. Teaching model
3. Mechanical model
4. Organic model
5. Teacher-centered
6. Student-centered
7. Pérez-Pueyo

تربیت بدنی به شمار می آیند (جوادی پور و همکاران، ۱۳۸۵). معلم تربیت بدنی با توجه به شرایط آموزشی مدرسه، نگرش و شخصیت خود، تعداد دانش آموزان، اولویت بندی اهداف و غیره از یک یا ترکیبی از روشهای تدریس دستوری^۱، روش تکلیفی^۲، روش راهنمایی و هدایت گام به گام^۳، روش حل مسئله^۴ و روش اکتشافی^۵ استفاده می کند (رمضانی نژاد، ۱۳۸۸). نکته اساسی اینجاست که معلمان تربیت بدنی برای یادگیری و استفاده درست از این روشهای تدریس نیازمند آموزش و یادگیری هستند. بدون تردید، می توان گفت معلم می تواند مؤثرترین عنصر انسانی در ارتقای جایگاه درس تربیت بدنی باشد، زیرا او متولی و مسئول اصلی اجرای این درس است (رضوی و همکاران، ۱۳۹۳). به عبارت دیگر در بنیانگذاری نظامهای تربیتی، معلم بنیان اصلی است، بر همین پایه، سیستمهای آموزشی پیشرو در دهه های اخیر به استانداردسازی نیروهای آموزشی پرداخته اند (میرحسینی و همکاران، ۱۳۹۸)، زیرا شایستگیها و مهارتهای معلمان در کارآمد بودن آنان و تحقق بخشیدن به اهداف نظام آموزش و پرورش نقش اساسی دارند. از این رو، در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به برخورداری و نیز سنجش و ارتقای صلاحیتهای و مهارتهای حرفه ای معلمان توجه فراوان شده است (میرحسینی و همکاران، ۱۳۹۸). برخی از عوامل مؤثر در کارآمدی معلمان شامل برنامه درسی، مواد آموزشی، فضا، تجهیزات و بحث آموزش و توانمندسازی معلمان است. روشها و رویکردهایی گوناگون برای آموزش و توانمندسازی معلمان تربیت بدنی به کار گرفته شده است که از آن میان می توان به دوره های بازآموزی، سمینارها، کارگاههای آموزشی، جشنواره الگوهای برتر تدریس، روشهای آموزش کوتاه مدت ضمن خدمت و مسابقات علمی - تخصصی اشاره کرد (همتی نژاد و همکاران، ۱۳۸۶).

جشنواره روشهای برتر تدریس درس تربیت بدنی و ارائه الگوهای تدریس رویدادی است آموزشی - مدیریتی که طی آن معلمان تربیت بدنی با ارائه روشها و الگوهای تدریس و به منظور کیفیت بخشی ساعت درس تربیت بدنی، خود را در معرض مقایسه، قضاوت و ارزیابی قرار می دهند. هدف کلی جشنواره کیفیت بخشیدن به فرایند آموزش درس تربیت بدنی از طریق انتخاب روشهای برتر و خلافتان تدریس درس تربیت بدنی و آشنایی با الگوهای تدریس متناسب با ارزشهای فرهنگی و تربیتی دین اسلام است (معاونت تربیت بدنی و سلامت، ۱۳۹۷). اما پرسش اساسی این است که با توجه به آغاز این جشنواره در سال ۱۳۷۶ تاکنون که سیزده دوره از این جشنواره برگزار شده است، چه میزان به هدف برگزاری آن که همان توانمندسازی و کارآمد کردن معلمان تربیت بدنی است، دست یافته ایم. یکی از راههای رسیدن به پاسخ این پرسش، بررسی پژوهشهای انجام شده در زمینه سنجش اثربخشی و کارایی جشنواره

1. Command style
2. Task style
3. Guided discovery style
4. Problem solving style
5. Exploration style

است. متأسفانه طی سیزده دوره گذشته اگر چه شاهد تغییراتی در چگونگی و نحوه اجرای آن بوده‌ایم، اما پیرامون اثربخشی جشنواره پژوهشی علمی صورت نگرفته است و مشکلات اجرایی آن بررسی نشده و راهکارهایی برای بهبود و مهم‌تر از آن تأثیر اجرای جشنواره بر کلاس درس تربیت بدنی در مدارس به صورت علمی ارائه نشده است. افزون بر آن هنوز برای اجرای آن شیوه‌ای مطلوب که برآمده از پژوهش باشد، وجود ندارد و هر سال شاهد تغییراتی در چگونگی برگزاری آنیم که نشان‌دهنده تغییرات سالانه و بدون پشتوانه علمی و پژوهشی است. لذا پژوهشگر قصد دارد با توجه به خلأ شدید پژوهشی در زمینه اجرای جشنواره الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی و به ویژه عدم انجام پژوهشی که به بررسی نحوه اجرا، کاستیها و راهکارهایی برای بهبود و اثربخشی آن پرداخته باشد، مؤلفه‌هایی مؤثر را در زمینه اجرای مطلوب جشنواره الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی شناسایی و در نهایت راهکارهایی عملی برای مجریان جشنواره ارائه کند.

■ روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر جهت‌گیریهای پژوهش بنیادی، از نظر روش پژوهش کیفی و از دیدگاه فلسفه پژوهش تفسیری است. هدف پژوهش اکتشافی، افق زمانی پژوهش تک‌مقطعی و شیوه گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه‌ساختاریافته است. جامعه آماری تحقیق حاضر همه معلمان تربیت بدنی شرکت‌کننده، اساتید دانشگاه با سابقه کسوت معلمی، سرگروه‌های آموزشی، داوران و مسئولان برگزاری چهاردهمین جشنواره کشوری الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی در مقطع ابتدایی در شهر کرمان در تابستان سال ۱۳۹۸ بودند (۶۰ نفر). معلمان، برگزیدگان استان محل خدمت خود بودند که پس از رقابت در سه مرحله ناحیه، شهرستان و استان جواز حضور در این جشنواره را دریافت کرده بودند. نمونه آماری به شیوه هدفمند انتخاب شده است (۲۵ نفر). پس از انجام ۲۵ مصاحبه، داده‌ای جدید به داده‌های پیشین افزوده نشد و با رسیدن به حد اشباع نظری، به مصاحبه‌ها پایان داده شد.

تیم پژوهش فرمی را آماده کرده بودند که شامل سؤالاتی درباره جشنواره و برای دستیابی به اهداف پژوهش بود که از قبل در اختیار مصاحبه‌شوندگان قرار داده شد. افزون بر ضبط صدا (با اجازه مصاحبه‌شونده) از صحبت‌ها نیز یادداشت‌برداری به عمل آمد. ابتدا مصاحبه‌گر هدف از انجام دادن مصاحبه را برای مصاحبه‌شونده توضیح داده و مسائلی را که باید در مصاحبه مورد بررسی قرار گیرند به صورت اجمالی بیان کرده است. مصاحبه‌گر علاوه بر رعایت زمان انجام دادن مصاحبه، در پایان مصاحبه جمع‌بندی از صحبت‌های مصاحبه‌شونده را انجام داده است. این امر سبب تأیید برداشت مصاحبه‌گر از صحبت‌های مصاحبه‌شونده (روایی درونی) می‌شود و از به وجود آمدن ابهام جلوگیری می‌کند. همچنین

در روش کیفی برای ارزیابی از ملاکهای اعتمادپذیری^۱، باورپذیری^۲، اطمینانپذیری^۳، انتقالپذیری^۴ و تصدیقپذیری^۵ استفاده می‌شود (فلیک^۶، ۲۰۰۶؛ ترجمه جلیلی، ۱۳۹۱). به پیروی از همین ملاکها، در این مطالعه تلاش خواهد شد چنین ملاکهایی تا حد ممکن رعایت شوند. در روش داده‌بنیاد معمولاً از سه نوع کدگذاری باز، محوری و انتخابی استفاده می‌شود. اولین فعالیتهای مربوط به فرایند کدگذاری، کدگذاری باز نامیده می‌شود (اشتراوس و کوربین، ۱۳۹۰). در کدگذاری محوری دست به تقلیل مفاهیم می‌زنیم تا به مقولات برسیم. مرحله پایانی یعنی کدگذاری انتخابی مستلزم مرور، واریسی و پیگیری داده‌ها و کدهای قبلی (نیازی و صدوقی، ۱۳۹۱) و یافتن یک مقوله هسته‌ای و مرکزی است تا تمامی مقولات قبلی را در خود جای دهد. در این مطالعه نیز این سه مرحله در تحلیل داده‌ها و با استفاده از نرم‌افزار اطلس تی نسخه ۶^۷ اجرا شده و در پایان یک مدل زمینه‌ای ارائه شده است که با کمک آن می‌توان به طراحی و اجرای بهتر جشنواره الگوهای برتر تدریس درس تربیت‌بدنی پرداخت.

یافته‌ها

ویژگیهای افراد مصاحبه‌شونده نشان داد که بیش از ۷۰ درصد مصاحبه‌شوندگان بیش از سیزده سال سابقه کار داشتند و نزدیک به پنجاه درصد آنها دارای مدرک کارشناسی ارشد بودند (جدول یک).

جدول ۱. ویژگیهای جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

	جنس		میانگین سابقه کار				مدرک تحصیلی		
	مرد	زن	۱ تا ۵ سال	۶ تا ۱۲ سال	۱۳ تا ۲۰ سال	بالای ۲۰ سال	لیسانس	فوق لیسانس	دکتری
فراوانی	۱۵	۱۰	۲	۵	۱۰	۸	۴	۱۲	۹
درصد	۶۰	۴۰	۸	۲۰	۴۰	۳۲	۱۶	۴۸	۳۶

در پایان هر مصاحبه، پس از پیاده‌سازی متن مصاحبه‌ها و غربالگری آنها، تعداد ۴۶ کد باز (مفاهیم) استخراج شده و در مرحله بعدی در سیزده کد محوری (مقوله) مطابق جدول شماره ۲ نهایی شده است.

1. Trustworthiness
2. Credibility
3. Dependability
4. Transferability
5. Confirmability
6. Flick
7. Atlas.ti v. 6

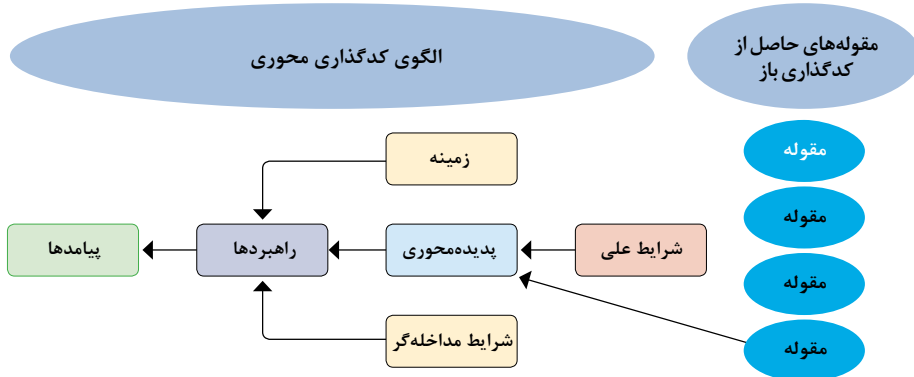
جدول ۲. مفاهیم و مقوله‌های مشخص شده در کدگذاری

ابعاد	مقوله‌ها	مفاهیم
پدیده محوری	طراحی و تدوین مدل اجرای مطلوب جشنواره	● تأکید دفتر تربیت بدنی معاونت وزارت بر اجرای مطلوب جشنواره
		● توجه به فعالیتهای ضمن خدمت و فوق برنامه برای توسعه معلمان
		● اجرای جشنواره در سالهای متوالی
		● افزایش صلاحیت حرفه‌ای معلمان
		● تلاش در رفع کاستیهای جشنواره
		● ارائه بازخورد مناسب به مسئولان برگزاری
شرایط علی	سازوکار استفاده از نخبگان تربیت بدنی	● وجود معلمان تربیت بدنی فارغ التحصیل شده در مقاطع تحصیلات تکمیلی از بهترین دانشگاه‌های کشور
		● بهره‌گیری از توان علمی و تحقیقاتی معلمان متخصص تربیت بدنی
		● استفاده از توان تدریس نخبگان تربیت بدنی
	توجه به اسناد بالادستی	● نیاز به تدریس تربیت بدنی در مدارس با توجه به ویژگیهای جامعه ایرانی
		● توجه به سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
	شیوه برگزاری	● تلاش در جهت ایجاد کلاسی شاد و سودمند
		● توجه به نزدیکی اجراها با وضعیت کلاس درس
		● اجرای جشنواره در راستای ارتقای معلمان
شرایط زمینه‌ای	برنامه‌های معاونت تربیت بدنی	● بهسازی نیروی انسانی
		● تحول کیفی و کمی در برنامه‌های تربیت بدنی
		● تفاهم‌نامه‌ها با دیگر سازمانها
	موانع و مشکلات موجود	● موانع سازمانی
		● موانع اجرایی
		● موانع فردی
شرایط مداخله‌گر	شرایط اقتصادی	● وضعیت اقتصادی حاکم بر جامعه
		● شرایط اقتصادی فرهنگیان
	سیاستهای وزار تخانه	● بخشنامه‌های ابلاغی
		● تأثیر نهادهای قانون‌گذار

جدول ۲. (ادامه)

ابعاد	مقوله‌ها	مفاهیم
راهنماها	توسعه اهداف آموزشی	● کاربردی کردن جشنواره
		● فراهم آوردن شرایط یادگیری در جشنواره
		● استفاده از سازوکارهای انگیزشی مناسب
	تغییرات اجرایی	● میزبانی مناسب مسابقات
		● واقعیت‌بخشی به اجراها
		● توجه به بخشنامه‌ها و اسناد بالادستی
	تغییرات ساختاری	● رفع موانع موجود
		● شیوه‌نامه‌های مشخص و روشن
		● استفاده از ظرفیتهای علمی معلمان نخبه
		● ایجاد تغییرات با توجه به نیازهای کلاس درس تربیت‌بدنی
پیامدها	فردی	● مورد توجه قرار دادن نیازهای دانش آموز، کلاس درس و معلم
		● ایجاد تعامل میان همکاران سراسر کشور
		● ارتقای خلاقیت معلمان تربیت‌بدنی
		● استمرار جشنواره
	سازمانی	● خلق دانش مفید و ضروری با توجه به شرایط حاکم بر آموزش و پرورش
		● توسعه ایده‌ها و روشهای تدریس متناسب
		● تحقق برنامه‌های معاونت تربیت‌بدنی
		● توانمندسازی معلمان تربیت‌بدنی
		● افزایش عملکرد سازمانی
		● انتقال مناسب دستاوردهای جشنواره به کلاس درس
		● مشارکت حداکثری در جشنواره

طی کدگذاری محوری، میان طبقات و طبقات فرعی ارتباط برقرار شد. در این مرحله، داده‌ها از طریق برقراری ارتباط میان طبقات به شیوه‌های جدید کنار هم قرار می‌گیرند. این کار با استفاده از یک مدل پارادایمی (الگویی) انجام می‌شود تا روابط میان شرایط علی، پدیده محوری، شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها را نشان دهد (شکل ۱).

شکل ۱. کدگذاری روش داده بنیاد؛ از کدگذاری باز تا الگوی کدگذاری محوری

در این پژوهش سعی شده که با کشف مفاهیم بالا درکی از پدیده جشنواره الگوهای درس تربیت بدنی حاصل شود و به سؤالهای پژوهش در زمینه چگونگی وضعیت موجود جشنواره، راهبردهای دستیابی به وضعیت مطلوب و پیامدهای آن پاسخ داده شود. همچنین در این پژوهش برای فرایند کدگذاری انتخابی پنج قضیه نظری براساس مدل پارادایمی ارائه شده است.

● **قضیه اول:** سازوکار استفاده از نخبگان تربیت بدنی (شامل وجود معلمان تربیت بدنی فارغ التحصیل شده در مقاطع تحصیلات تکمیلی از بهترین دانشگاههای کشور، بهره گیری از توان علمی و تحقیقاتی معلمان متخصص تربیت بدنی و استفاده از توان تدریس نخبگان تربیت بدنی)، توجه به اسناد بالادستی (شامل نیاز به تدریس تربیت بدنی در مدارس با توجه به ویژگیهای جامعه ایرانی و توجه به سند تحول بنیادین آموزش و پرورش) و شیوه برگزاری جشنواره (شامل تلاش در جهت ایجاد کلاسی شاد و سودمند، توجه به نزدیکی اجراها با وضعیت کلاس درس و اجرای جشنواره در راستای ارتقای معلمان) را می توان به عنوان شرایط علی طراحی و تدوین مدل اجرای مطلوب جشنواره الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی معرفی کرد.

● **قضیه دوم:** برنامه های معاونت تربیت بدنی (شامل بهسازی نیروی انسانی، تحول کیفی و کمی در برنامه های تربیت بدنی و تفاهم نامه ها با دیگر سازمانها) و موانع و مشکلات موجود (شامل موانع سازمانی، موانع اجرایی و موانع فردی) به منزله شرایط محیطی تأثیر گذار بر جشنواره شناخته می شوند که می توانند بر اجرای بهتر و اثربخش آن تأثیر بگذارند.

● **قضیه سوم:** شرایط اقتصادی جامعه و کشور (مانند وضعیت اقتصادی حاکم بر جامعه و شرایط اقتصادی فرهنگیان) و سیاستهای وزارت آموزش و پرورش که تحت تأثیر نهادهای قانون گذار قرار دارند و در بخشنامه های ابلاغی نمایان می شوند، در اجرای جشنواره تأثیر گذار خواهند بود.

● **قضیه چهارم:** از طریق توسعه اهداف آموزشی (مانند کاربردی کردن جشنواره و فراهم آوردن شرایط یادگیری در جشنواره)، تغییرات اجرایی در جشنواره (مانند استفاده از سازوکارهای انگیزشی مناسب، میزبانی مناسب مسابقات و واقعیت بخشی به اجراها) و تغییرات ساختاری (مانند توجه به بخشنامه ها و اسناد بالادستی، رفع موانع موجود، شیوه نامه های مشخص و روشن، استفاده از ظرفیتهای علمی معلمان نخبه و ایجاد تغییرات با توجه به نیازهای کلاس درس تربیت بدنی) می توان کنش و واکنشهایی ایجاد کرد که سبب اجرای بهتر جشنواره شوند.

● **قضیه پنجم:** اجرای مطلوب جشنواره و اقدامات انجام شده برای حفظ و تداوم آن پیامدهای فردی و سازمانی مناسب مانند مورد توجه قرار دادن نیازهای دانش آموز، کلاس درس و معلم، ایجاد تعامل میان همکاران سراسر کشور، ارتقای خلاقیت معلمان تربیت بدنی، استمرار جشنواره، خلق دانش مفید و ضروری با توجه به شرایط حاکم بر آموزش و پرورش، تحقق بخشیدن به برنامه های معاونت تربیت بدنی، توانمندسازی معلمان تربیت بدنی، افزایش عملکرد سازمانی، انتقال دادن مناسب دستاوردهای جشنواره به کلاس درس، مشارکت حداکثری در جشنواره و توسعه ایده ها و روشهای تدریس مناسب را به همراه خواهد داشت.

در نهایت، مدل نهایی پژوهش استخراج شد که در شکل شماره ۲ ارائه شده است. در این مدل، مفاهیمی انتزاعی تر قابل مشاهده است که در آن عوامل علی، زمینه ای، مداخله گر، راهبردها و پیامدهای اجرای جشنواره الگوهای تدریس درس تربیت بدنی مشخص شده اند.

شکل ۲. الگوی کیفی جشنواره الگوهای برتر تدریس مبتنی بر نظریه داده بنیاد

■ بحث و نتیجه‌گیری ■

هدف پژوهش حاضر طراحی و تدوین مدل اجرای مطلوب برگزاری جشنواره الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی و ارائه راهکارهایی برای اجرای بهتر آن و بهبود اجرای ساعات درس تربیت بدنی در مدارس بود. یکی از سازوکارهای کیفیت‌بخشی و تقویت درس تربیت بدنی در مدارس اجرای جشنواره الگوهای برتر تدریس است. اجرای چنین جشنواره‌هایی سبب اعتلای فرهنگ تدریس تربیت بدنی در مدارس، افزایش آگاهیهای علمی و تقویت تواناییهای روحی و مهارتهای تدریس معلمان و مربیان ورزش می‌شود. بنابراین در این تحقیق در پی طراحی و تدوین مدل اجرای مطلوب جشنواره‌ایم تا به هدف غایی و نهایی متولیان برگزاری و شرکت‌کنندگان دست یابیم. روش پژوهش کیفی است و باروش داده‌بنیاد انجام شده است. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و بررسی اسناد گردآوری شده‌اند. جامعه آماری پژوهش حاضر اساتید دانشگاه، سرگروههای آموزشی، داوران، مسئولان برگزاری و همه معلمان تربیت بدنی شرکت‌کننده در چهاردهمین جشنواره کشوری الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی در مقطع ابتدایی در شهر کرمان بودند.

نتایج پژوهش نشان داد شرایط علی که موجب برگزاری مطلوب جشنواره الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی می‌شود از سه مقوله ساز و کار استفاده از نخبگان تربیت بدنی، توجه به اسناد بالادستی و شیوه برگزاری جشنواره تشکیل شده است. وزارت آموزش و پرورش از نظر منابع انسانی یکی از سازمانهای ثروتمند است. بهره‌گیری از توان علمی و پژوهشی معلمان متخصص تربیت بدنی که در مقاطع تحصیلات تکمیلی از بهترین دانشگاههای کشور فارغ‌التحصیل شده‌اند، برای این وزارتخانه به‌طور عام و برای معاونت تربیت بدنی به‌طور خاص یک نقطه قوت است. با توجه به سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و ویژگیهای جامعه ایرانی، استفاده از توان این نخبگان برای تدریس درس تربیت بدنی در مدارس یک مزیت به‌شمار می‌رود. همچنین متولیان و برگزارکنندگان جشنواره باید تلاش کنند که جشنواره به شرایط کلاس درس تربیت بدنی در مدارس شبیه باشد، یعنی فضای کلاس درس تربیت بدنی در مدارس (حیاط مدرسه)، شمار دانش‌آموزان کلاس، وسایل و تجهیزات موجود در مدرسه، زمان کلاس درس و غیره را در نظر بگیرند تا از این طریق هم ضعفهای تدریس در چنین شرایطی برطرف شود و هم در جهت ارتقای معلمان برای تدریس در چنین شرایطی گام بردارند. از این رو وجود کلاسهای شاد و سودمند در مدارس از ملزومات اجرای مطلوب جشنواره است. متأسفانه در حال حاضر تأثیر شرایط نامناسب اقتصادی در جامعه و نهادهای گوناگون مانند وزارت آموزش و پرورش، به‌خوبی احساس می‌شود. دوشغله یا چندشغله بودن معلمان به دلیل مشکلات اقتصادی مسئله‌ای آشکار و چشمگیر است. در واقع مشکلات اقتصادی بر حضور معلمان تربیت بدنی برای شرکت در فعالیتهای فوق‌برنامه تأثیرگذار است و معلمان دلسوز و زحمتکش، حضور در جشنواره را در اولویت کاری قرار نمی‌دهند. در ضمن کاهش بودجه جشنواره سبب شده است که از گستردگی و کیفیت جشنواره کاسته شود و وزارتخانه دفتر تربیت بدنی و

فعالیت‌های ورزشی را ناگزیر کند با ابلاغ بخشنامه‌هایی به استانها، از آنها بخواهد که جشنواره را با محدود کردن و کاستن از برنامه‌ها اجرا کنند. این امر علاوه بر اینکه از کیفیت کار می‌کاهد، سبب می‌شود که حمایت‌های لازم از معلمان تربیت‌بدنی در سطح مناطق و استان صورت نگیرد و بر مشارکت آنها تأثیر منفی بگذارد. از این رو بهتر است با تعامل و هماهنگی بیشتر بین وزارتخانه و استانها و اتخاذ راهبردهای مناسب، شرایط زمینه‌ای را برای افزایش مشارکت معلمان تربیت‌بدنی در جشنواره بهبود بخشید. در این پژوهش، برنامه‌های معاونت تربیت‌بدنی، موانع و مشکلات موجود در اجرای جشنواره و سازوکارهای اجرایی جشنواره به‌منزله شرایط زمینه‌ای شناسایی شده‌اند. معاونت تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش در راستای سیاست‌های کلان کشور، مأموریتها و برنامه‌هایی برای خود تدوین کرده است و از طریق فعالیت‌های ضمن خدمت و فوق برنامه مانند رقابت علمی-تخصصی، کارگاههای آموزشی و همچنین جشنواره تدریس الگوهای برتر در جهت بهسازی نیروی انسانی خود اقدام می‌کند. ضمن آنکه از طریق طرحهای ملی متنوعی مانند طرح سباح، طناب‌ورز، کوچ و غیره تلاش می‌کند که در برنامه‌های درس تربیت‌بدنی تغییر و تحولی سودمند به وجود آورد. شایان ذکر است که در این راستا از امکانات و کمکهای برون سازمانی مانند هیئتهای ورزشی در جهت بالابردن سطح علمی و عملی معلمان ورزش، غفلت نمی‌کند. موانع و مشکلات موجود در راستای اجرای مطلوب جشنواره را می‌توان در سه دسته موانع سازمانی (مانند بخشنامه‌های محدودکننده وزارتی، عدم تقدیر شایسته از شرکت‌کنندگان، عدم انتقال نتایج جشنواره به مدارس و نبود چشم‌اندازی چندساله برای جشنواره)، موانع اجرایی (مانند مشخص بودن موضوع اجرا از قبل و برنامه‌ریزی و تمرین آن، عدم همخوانی بین اهداف قصد شده، اجرا شده و کسب شده، تفاوت اجرا با شرایط واقعی مدرسه و عدم وجود ملاکهای مناسب داور) و موانع فردی (نبودن انگیزه برای شرکت در جشنواره، مشکلات فیلمبرداری و هماهنگی با دانش آموز و اولیای مدرسه) قرار داد. معلمان حاضر در جشنواره سعی می‌کنند بهترین اجرای خود را به نمایش بگذارند تا به‌عنوان نماینده استان خود به کسب مقامی نائل شوند. داوران نیز سعی می‌کنند که روشهای تدریس اجرا کنندگان را مورد داور و قضاوت قرار دهند و از میان آنها نفرات برتر را معرفی کنند، اما نکته‌ای که مورد غفلت قرا می‌گیرد این است که روشهای تدریس با هم متفاوت است و به تعداد آدمها روش تدریس وجود دارد. روش تدریس در واقع تعامل معلم با دانش آموز است و از آنجایی که هیچ معلمی با معلم دیگر و هیچ دانش آموزی با دانش آموز دیگری شبیه نیست، در هر لحظه امکان اتخاذ روشی خاص وجود دارد. بنابراین چون تغییرپذیری آن زیاد است، نمی‌تواند مبنای قضاوت در جشنواره باشد. از این رو چیزی که باید مورد سنجش قرار بگیرد، الگوهای تدریس است، در حالی که در وضعیت کنونی روشهای تدریس مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. همچنین بعضی از شرکت‌کنندگان مشکلات اجرای جشنواره در مراحل منطقه‌ای، استانی و قطبی را از موانع برگزاری موفق جشنواره در مرحله کشوری می‌دانستند. بی‌توجهی مسئولان مناطق و استانها در تقدیر شایسته و بایسته از معلمان شرکت‌کننده به اضافه مشکلات متعدد

و عدیده دیگر، موجب نارضایتی همکاران شرکت‌کننده در جشنواره در سطح منطقه و استان می‌شود. این عوامل عدم رضایت همکاران شرکت‌کننده و غیر شرکت‌کننده (به دلیل اینکه بعضی از شرکت‌کنندگان در صحبت‌های خود به عدم حضور در آینده اشاره می‌کردند یا از کسانی که شرکت نکرده بودند نقل قول می‌کردند) در جشنواره را ملموس‌تر خواهد کرد. همچنین شماری از همکاران از روشن نبودن دستورالعمل ارسالی معاونت تربیت‌بدنی گله داشتند و بیان کردند که از زمان اجرای جشنواره در مرحله منطقه تا اجرای آن در مرحله کشوری، بارها دفتر تربیت‌بدنی وزارت اصلاحیه‌هایی در مورد نحوه اجرای جشنواره به استانها ابلاغ کرده‌اند. در مواردی هم شرکت‌کنندگان اذعان می‌کردند که بخشنامه جشنواره را دیرتر از زمان مورد نظر دریافت کرده بودند. همچنین یکی از مسئولان برگزاری، به استفاده شرکت‌کنندگان از وسایل و تجهیزات نامتعارف برای اجرای درس تربیت‌بدنی اشاره کرده است. وسایلی پر زرق و برق که با هدف مجاب کردن داور برای کسب امتیاز استفاده می‌شود. در صورتی که در شرایط واقعی مدرسه امکان استفاده از این وسایل وجود ندارد. یکی دیگر از مصاحبه‌شوندگان به وجود حس رقابت در جشنواره اشاره کرده است. با وجود رقابت در جشنواره، شرکت‌کنندگان در پی کسب امتیاز برای خود و استان ذی‌نفع‌اند و در نهایت امر چند اجرا به‌عنوان برتر معرفی می‌شوند. اما پاسخ به این پرسش‌ها که آیا این اجراهای برتر بدون ایراد و ضعف‌اند؟ آیا این اجراهای برتر با کمک داوران و اساتید مربوطه اصلاح می‌شوند؟ آیا این اجراها در اختیار معلمان سراسر کشور قرار می‌گیرند؟ آیا میان آنچه مسئولان برگزاری جشنواره به‌عنوان هدف برای آن در نظر گرفته‌اند با آنچه اجراکنندگان به نمایش می‌گذارند، همخوانی وجود دارد؟ و مهم‌تر از آن آیا میان اهداف ترسیم و اجرا شده با آنچه معلمان تربیت‌بدنی درک و در کلاس درس به اجرا می‌گذارند، شباهتی وجود دارد؟، بی‌پاسخ باقی می‌مانند.

برای پاسخ‌گویی به این پرسش‌ها باید چاره‌اندیشی کرد. راهکارهایی مانند توسعه اهداف آموزشی، تغییرات اجرایی و تغییرات ساختاری در جشنواره می‌تواند چاره کار باشد. فراهم آوردن شرایط یادگیری در جشنواره، استفاده از ساز و کارهای انگیزشی مناسب، انتخاب میزبان مناسب برای مسابقات، واقعیت‌بخشی به اجراها، توجه به بخشنامه‌ها و اسناد بالادستی، رفع موانع موجود، تهیه شیوه‌نامه‌های مشخص و روشن، استفاده از ظرفیتهای علمی معلمان نخبه و ایجاد تغییرات با توجه به نیازهای کلاس درس تربیت‌بدنی، به اجرای مناسب جشنواره کمک خواهد کرد. یکی از مصاحبه‌شوندگان که از مسئولان و برنامه‌ریزان جشنواره بود به تغییر در اجرای جشنواره در دوره‌های آینده اشاره کرد. برگزاری کارگاه‌های آموزشی با حضور اساتید دانشگاهی که سابقه خدمت در کسوت معلمی را در آموزش و پرورش داشتند، اجرای جشنواره در مراحل منطقه‌ای تا استانی به‌صورت بازدید از مدارس بدون اعلام قبلی، اجرای مرحله کشوری به‌صورت فی‌البداهه و ارسال فیلم اجرای نفرات برتر پس از انجام دادن اصلاحات برای استانها، از این تغییرات بود. معرفی افراد برتر در رسانه‌های استانی و کشوری، امکان انتخاب مقطع تحصیلی برای نفرات برتر جشنواره، استفاده از افراد برتر در فضاهای مدیریتی و

مدرسی دوره‌های آموزشی و امکان انتخاب مدارس خاص از سوی این افراد از ساز و کارهای انگیزشی مناسب برای تغییرات اجرایی در جشنواره است. همچنین جسارت و تلاش معاون تربیت بدنی استانها برای میزبانی مناسب جشنواره و همراهی و کمک عوامل برون سازمانی در اجرای بهتر و شایسته جشنواره از جمله تغییرات ساختاری است که سبب اجرای بهتر جشنواره و مشارکت بیشتر معلمان در دوره‌های بعد خواهد بود. همچنین توجه به برنامه‌های وزارتخانه در تهیه دستورالعمل جشنواره و برطرف کردن موانع و مشکلات پیش رو با کمک گرفتن از معلمان نخبه و توانمندی که در این وزارتخانه بزرگ مشغول به فعالیت‌اند از اولویتهای مجریان و دست‌اندرکاران این جشنواره است. متولیان جشنواره باید این تغییرات را با هدف کیفیت‌بخشی به درس تربیت بدنی و توجه به نیازهای حال حاضر مدارس انجام دهند. همچنین باید نتایج جشنواره را پس از اصلاح کاستیها به صورت روشن و مناسب در اختیار همه معلمان مدارس قرار دهند.

اجرای مطلوب جشنواره پیامدهای فردی و سازمانی احتمالی و قابل پیش‌بینی را به همراه خواهد داشت. مورد توجه قرار دادن نیازهای دانش‌آموز، کلاس درس و معلم، ایجاد تعامل میان همکاران سراسر کشور، ارتقای خلاقیت معلمان تربیت بدنی، استمرار جشنواره، خلق دانش مفید و ضروری با توجه به شرایط حاکم بر آموزش و پرورش، تحقق‌پذیری برنامه‌های معاونت تربیت بدنی، توانمندسازی معلمان تربیت بدنی، افزایش عملکرد سازمانی، توسعه ایده‌ها و روشهای تدریس مناسب، مشارکت حداکثری در جشنواره و انتقال مناسب دستاوردهای جشنواره به کلاس درس تعدادی از این پیامدهاست. در واقع منظور از مشارکت حداکثری تنها توجه به کمیت تعداد شرکت‌کنندگان نیست، زیرا در نهایت عده محدودی از همکاران امکان حضور در جشنواره را خواهند یافت. بنابراین هدف از مشارکت حداکثری به کارگیری نتایج و یافته‌های جشنواره از سوی اکثریت معلمان تربیت بدنی در سطح مدرسه و کلاس درس است. همانطور که اشاره کردیم، هدف از اجرای جشنواره معرفی چند اجرا با عنوان برتر و پایان یافتن آن تا جشنواره بعدی نیست. مسئولان برگزاری در پی انتقال دادن تجارب افراد برتر به معلمان تربیت بدنی همه مدارس کشورند. آنها می‌کوشند تا با اجرای این جشنواره و ایجاد تجارب سودمند و کاربردی، معلمان تربیت بدنی سراسر کشور را توانمند سازند. وجود معلمان تربیت بدنی توانمند سبب ایجاد کلاسهای شاد، فعال، پویا، خلاق و بانشاط می‌شود. وجود کلاسهایی با این ویژگیها سبب کیفیت‌بخشی درس تربیت بدنی می‌شود. همچنین انتقال دادن چنین تجربیاتی به معلمان به مثابه حضور حداکثری معلمان در جشنواره و برگزاری مناسب جشنواره سبب حفظ، تداوم و استمرار جشنواره در سالهای آینده و در نهایت تحقق‌پذیری برنامه‌های معاونت تربیت بدنی می‌شود که کارآیی و اثربخشی سازمانی را در پی خواهد داشت.

در نهایت مزیت پژوهش حاضر این است که مدل ارائه شده در این پژوهش، نسبتاً جامع و مبتنی بر عمل است که همزمان کوشیده است اکثر مؤلفه‌های مؤثر در اجرای مطلوب جشنواره الگوهای برتر

تدریس درس تربیت‌بدنی را از نظر گروهی از معلمان، مسئولان برگزاری، سرگروه‌های آموزشی، داوران و شماری از اساتید تربیت‌بدنی، بررسی کند و در نهایت راهکاری عملی برای مجریان و تصمیم‌گیران جشنواره ارائه کند و گامی هر چند کوچک در راستای کیفیت‌بخشی درس تربیت‌بدنی در مدارس بردارد.

پیشنهادهای

۱. الگوی پیشنهادی این پژوهش مبنایی برای اجرای جشنواره‌ها در دوره‌های بعدی باشد.
۲. شیوه برگزاری جشنواره تغییر یابد و تا مرحله کشوری، اجراها در مدارس و با شرایط واقعی مدرسه و بدون اطلاع قبلی شرکت‌کنندگان مورد ارزیابی و داوری قرار گیرد.
۳. موضوع اجرای نفرات برتر در مرحله کشوری فی‌البداهه و بدون آمادگی قبلی باشد.
۴. اجرای نفرات برتر کشوری پس از ارائه بازخورد داوران و اساتید مربوطه اصلاح و فیلمبرداری شود. معاونت تربیت‌بدنی استانها فیلم مربوطه را برای تمامی مدارس ارسال کند.
۵. برای مشارکت بیشتر معلمان در سطح منطقه و استان، نفرات برتر برای انتخاب مدارس خاص، مدرسی دوره‌ها و مدیریت سالنها در اولویت قرار گیرند.
۶. استانهای میزبان جشنواره مورد سنجش قرار گیرند و وزارتخانه به‌طور شایسته از آنها تقدیر کند.
۷. معاونت تربیت‌بدنی دستورالعمل واضح و روشن جشنواره را ابتدای سال برای همه مدارس ارسال کند.
۸. کارگاههای آموزشی و نقد و بررسی درباره جشنواره در مناطق، استانها و کشور برگزار شوند.
۹. معاونت تربیت‌بدنی استانها با همکاری معلمان تربیت‌بدنی استان، سعی کنند ایرادات و مشکلات جشنواره را مشخص کنند و برای برطرف کردن مشکلات و اجرای بهتر جشنواره پیشنهادهایی ارائه دهند.

تشکر و قدردانی

بدینوسیله از تمامی عزیزانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌نماییم. همچنین از مسئولان و برنامه‌ریزان جشنواره در دفتر تربیت‌بدنی و فعالیتهای ورزشی وزارتخانه و معاونت تربیت‌بدنی اداره کل آموزش و پرورش استان کرمان که اجرای آن را به‌عهده داشتند، صمیمانه سپاسگزاریم.

- آزمون، جواد و حسنلو، محمدباقر. (۱۳۹۱). معلمان تربیت بدنی و الگوهای تدریس. رشد آموزش تربیت بدنی، ۱۳ (۲)، ۲۳-۲۵.
- اشتراوس، انسلم و کوربین، جولیت. (۱۳۹۰). اصول روش تحقیق کیفی: نظریه مبانی، رویه ها و شیوه ها، ترجمه بیوک محمدی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- انتظاری، منیرالسادات. (۱۳۹۴). نقش آموزش بر مدیریت کیفیت و بهره‌وری نیروی انسانی در آموزش و پرورش و مدل تعالی سازمانی. دومین کنفرانس بین‌المللی پژوهشهای نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، کوالالامپور، مالزی.
- بابائی، سهیل؛ حسینی، زهرا و بابائی، پیمان. (۱۳۹۵). اثر الگوی تدریس ایفای نقش بر خودکارآمدی دانش‌آموزان. سومین کنفرانس بین‌المللی علوم رفتاری و مطالعات اجتماعی، استانبول، ترکیه.
- جوادی‌پور، محمد؛ علی‌عسگری، مجید؛ کیامنش، علیرضا و خیبری، محمد. (۱۳۸۵). طراحی و اعتباربخشی الگوی مطلوب برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی ایران. نشریه پژوهش در علوم ورزشی، ۱۲، ۷۳-۸۶.
- حسین‌پور، حامد و امیرتاش، علی محمد. (۱۳۹۷). شناسایی و ساختاردهی موانع توسعه دوره‌های فوق برنامه ورزشی در آموزش و پرورش از منظر معلمان مرد شرکت‌کننده در مسابقات علمی، فرهنگی، ورزشی. آموزش پژوهی، ۴ (۴)، ۸۵-۱۰۱.
- خسروی‌زاده، اسفندیار؛ سنه، افسانه و حقدادی، عابده. (۱۳۹۰). وضعیت برنامه درس تربیت بدنی در مدارس متوسطه استان مرکزی. فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، ۶ (۲۳)، ۱۶۲-۱۸۳.
- رضوی، سید محمدحسین؛ روحانی، زهرا و قنبری فیروزآبادی، علیرضا. (۱۳۹۳). تحلیلی بر عوامل موثر در ارتقای جایگاه درس تربیت بدنی در مدارس. پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۰ (۱۹)، ۶۹-۸۰.
- Doi: 10.22080/jsmb.2014.833
- رضایانی‌نژاد، رحیم. (۱۳۸۸). تربیت بدنی در مدارس، چاپ پنجم. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی. (۱۳۸۳). راهنمای برنامه درسی تربیت بدنی در دوره متوسطه، وزارت آموزش و پرورش.
- صمدی، پروین؛ جوادی‌پور، محمد و لطفی، مهرانگیز. (۱۳۹۲). آسیب‌شناسی برنامه درسی تربیت بدنی دوره متوسطه بر اساس تئوری کلاین در شهر تهران. اندیشه‌های نوین تربیتی، ۹ (۴)، ۹۱-۱۱۶.
- Doi: 10.22051/jontoe.2014.357
- فلیک، اووه. (۱۳۹۱). درآمدی بر تحقیق کیفی، ترجمه هادی جلیلی. تهران: نی. (تاریخ انتشار به زبان اصلی ۲۰۰۶).
- معاونت تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش. (۱۳۹۷). دستورالعمل چهاردهمین دوره جشنواره الگوهای برتر تدریس درس تربیت بدنی.
- میرحسینی، فرناز سادات؛ آقایی، نجف و صفاری، مرجان. (۱۳۹۸). طراحی مدل صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت بدنی ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۷ (۱۷)، ۱۷-۳۴.
- Doi: https://doi.org/10.22089/res.2019.5964.1480
- نظری، شهرام؛ حلاجی، محسن و زرین‌پر، علیرضا. (۱۳۹۷). مقایسه اثربخشی معلمان تربیت بدنی جذب شده از طریق آزمونهای استخدامی و معلمان تعهد دبیری مدارس مناطق جنوب شهر تهران. فصلنامه تعلیم و تربیت، ۳۴ (۴)، ۱۳۷-۱۵۲.
- Dor: 20.1001.1.10174133.1397.34.4.6.2
- نیازی، محسن و صدوقی، مجید. (۱۳۹۱). روش تحقیق کیفی. تهران: انتشارات سخنوران.
- همتی‌نژاد، مهرعلی؛ رضایانی‌نژاد، رحیم و علیمردانی، احمد. (۱۳۸۶). ارزیابی مسابقات علمی - تخصصی معلمان تربیت بدنی. نشریه علوم حرکتی و ورزش، ۵ (۹)، ۴۷-۵۷.

- Ningthoujam, R., Nongthombam, B., & Sunderchand, M. (2017). Innovative teaching methods in physical education for better learning. *International Journal of Current Research and Review*, 9(16), 6-11. DOI:10.7324/IJCRR.2017.9162
- Pérez-Pueyo, A., Hortigüela-Alcalá, D., Hernando-Garijo, A., & Granero-Gallegos, A. (2020). The attitudinal style as a pedagogical model in physical education: Analysis of its effects on initial teacher training. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(8), 2816. <https://doi.org/10.3390/ijerph17082816>
- UNESCO. (2012). *UNESCO International Charter of Physical Education and Sport*, 21 November 1978. Paris: UNESCO.

A Grounded Theory Approach to Conducting the Festival of Better Teaching Models for Physical Education Course

M. Moraadi, Ph.D.^{1*} © H. R. GoharRostami, Ph.D.²

Abstract

To improve the quality of teaching physical education courses at schools, conducting Festivals of Better Teaching Models has been an accepted mechanism. However, the way that these festivals are conducted could improve itself. To this end, 25 physical education teachers participating in the 14th Festival, university professors and department heads, and the Festival's judges and administrators were interviewed and their opinions on the subject sought. Based on the responses of the interviewees, improvements in causal factors such as the mechanism of benefitting from the elite of physical education, as well as the upstream guidelines and the way that the Festival is conducted are needed. The underlining conditions affecting the Festival, such as ministerial programs and the existing hurdles and difficulties were also identified. Strategies concerning the development of educational objectives, improvements in implementation, and structural changes were suggested. Finally, it was acknowledged that improved creativity, collegial interaction and empowerment, joyfulness, and cooperation are among desired outcomes of the Festival.

Keywords: Better Teaching Models Festival, physical education, Grounded Theory

Date Received: Aug. 24, 2021

Date Accepted: April 6, 2022

1. High school Physical Education Teacher in Kermanshah, Iran. (Corresponding Author)

E-mail: mohammad-moradi@webmail.guilan.ac.ir

2. Associate Professor, Department of Sports Management, University of Guilan, Rasht, Iran.